

Tellijale

LEADERi tegevusrühmad plaanivad uue perioodi strateegiaid

Järva Teataja
14. aprill 2022, 0:00

▶ Kuula

-7:04

Silva Anspal

Foto: Internet

- Aastatel 2016–2021 on toetatud 2014 projekti summas 2,5 miljonit eurot
- LEADERi programmi toel on tuule tiibadesse saanud mitu praeguseks tuntud ettevõtet
- Meie kõige uhkem algatus on olnud avatud talude päev

LEADERi tegevusrühm Järva Arengu Partnerid koondab Põhja-Järvamaa omavalitsuste, ettevõtjate ja vabaihenduste esindajaid. Meie eesmärk on arendada piirkonda kohapeal ellu viidavate projektide kaudu.

Silva Anspal

MTÜ Järva Arengu Partnerid tegevjuht

Eestis hakati LEADERi meedet rakendama 2006. aastal ja sellesse on panustatud ligi kümme protsenti Euroopa põllumajandusfondi rahast. Tegevusrühmadest on 15 aastaga kujunenud laiapõhjalised ja demokraatlikud kogud, mis on omavalitsuse piiridest laiemad ja sõltumatud.

LEADER suurendab kogukondade initsiatiivi probleemidele lahenduste otsimisel, soosib koostööd ja innovatsiooni. Alt-üles-lähenemisega projektitaotluste hulgas on selliseid, mille tarvis jõutakse riiklike toetuskeemide väljatöötamiseni alles aastaid hiljem (digiteerimine, kiire internet) või mis on need nii unikaalsed, et teistesse programmidesse ei sobigi.

Riiklike ettevõtlustoetuste reeglid lähtuvad enamasti linnapiirkondade võimalustest ja ekspordi valmidusest, mis käivad mikroettevõtetele üle jõu.

Oleme lähenenud piirkonna vajadustele ja probleemidele lahenduste leidmisele uuenduslikult. Maapiirkonnas tähendab see väljaspool piirkonda tehtud uuenduste edasiandmist ja kohandamist, oskusteabe traditsiooniliste vormide ajakohastamist või uute lahenduste leidmist sellistele maaelu püsiprobleemidele, mida pole olnud muude toetusmeetmetega võimalik rahuldavalt ja piisavalt lahendada.

Projektidest on esikohal investeeringutoetused maaettevõtluse arendamiseks, samuti elujõulise kogukonna ja noortevaldkonna projektid ning kohaliku toidu või turismi edenduseks mõeldud võrgustike toetus. LEADERi programmi eripära on ka see, et väikese rahaga tehakse suuri asju.

Aastatel 2016–2021 on toetatud 2014 projekti summas 2,5 miljonit eurot, koos omarahastusega on investeeritud üle 3,8 miljoni euro. Ettevõtlusvaldkonnas on ellu viidud või pooleli 80 investeeringuprojekti kogusummas üle kahe miljoni euro, millest toetus on üks miljon eurot.

Kogukonna arengu investeeringuid ja ühistegevusi on 125 projekti kaudu toetuse summas üle 1,2 miljoni euro.

LEADERi programmi toel on tuule tiibadesse saanud mitu praeguseks tuntud ettevõtet. Tunneme ju hästi Kalamatsi Meierei ja Sirloini kaubamärgi tooteid. Turismivaldkonnas on LEADERi toel alguse saanud Jäägri Villa, Kilplala ja paljud teised ettevõtted.

LEADERi eripära on alt-üles-lähenemine, mis kaasab kogukondade initsiatiivi tegevuspiirkonna probleemidele lahenduste otsimisel, soosib koostööd ja innovatsiooni. Tegevuspiirkonna vabaühendused on saanud oma tegevusi arendada ja investeeringuid teha just nendest vajadustest lähtuvalt.

Rajatud on spordi- ja vaba aja tegevuste objekte, korrastatud ja sisuga täidetud külamaju, tehtud palju huvitavaid koolitusi. Korrastatud on ka loodus- ja pärandkultuuri objekte, säilitatud ajalugu, korraldatud kultuuriüritusi. Populaarseks on saanud loodusturism, milles on Järvamaal suured võimalused.

Järvamaa kahe tegevusrühma koostöös on sündinud mitu piirkonda tutvustavat ideed. Paljudest erinäolistest üritustest, mis on saanud alguse LEADERi koostööst, on kujunenud traditsioonid.

Meie kõige uhkem algatus on olnud avatud talude päev. 2011. aastal külastasime Ahvenamaa lõikuspidu ning tutvusime talude ja

ettevõtmistega. Samasugune mõte sai idanema pandud nagu sügisene taliviljakülv: ju olid kasvutingimused soodsad, sest sellest ideereisist sai alguse Järvamaa avatud talude päev. Idee oli sedavõrd väärt, et alates 2015. aastast korraldatakse neid päevi üle Eesti.

Samamoodi oleme kuulnud romantilisest rannateest Pärnu lahe ääres või Peipsimaa sibulateest. Ka kohvikute päeva idee sai alguse hiidlaste LEADERi algatusest.

Kurjailma festivali mõte sai alguse rahvusvahelisest koostööprojektist «5*Nature», mille eesmärk oli pikendada turismihooaega ja pakkuda külastajatele uusi võimalusi. Koostöös Soome, Hispaania, Itaalia ja Eesti partneritega on saadud täiendavaid ideid, mida kohapeal rakendada.

2015. aastal kirjutasime strateegias: «Kohaliku toidu teema arendamine on jätkuvalt aktuaalne. On vaja tõhustada koostööd Järvamaa toidutootjatega, et luua kvaliteetset ja külastajasõbralikku elamust piirkonna külastajatele ja teavitada elanikkonda kodukohast pärineva toidu osas».

Nüüd oleme jõudnud maakonna kolme arendusorganisatsiooni (LEADERi tegevusrühmad ja SA Järvamaa) koostöö tulemuseni: Järvamaa on 2022. aasta toidupiirkond.

Üks koostöövorm on huvigruppide võrgustikud. Neist pikaajalisema traditsiooniga on Järvamaa käsitöövõrgustik, toiduvõrgustik on saanud uue hingamise, turismiettevõtjad on koondunud. Eelmise aastal olnud giidide arenguprogrammi tulemusel on maakonnas jälle atesteeritud giidid.

Milliseid ettevõtlusvaldkondi tuleks rohkem toetada?

Viimastel aastatel on märgatavalt suurenenud nende projektitaotluste hulk, mis ei ole põllumajandusfondile prioriteetsed. Näiteks sotsiaalvaldkond, hooldekodud, teenused eakatele ja erivajadustega inimestele.

Eestis on sotsiaalfond liitunud kogukonna juhitud kohaliku arengu meetodiga, mis aitab neid tõkkeid vähendada ja rohkem kogukonnale olulisi projekte teha. Viimase aja aktuaalne teema on sõjapõgenikud ja nende toetamine kogukonnas.

Strateegia uuenduse käigus tuleb kokku leppida selles, mida on meile vaja. Keskkonnasäästlikkus, rohepööre ja ringmajandus on teemad, millega piirkonna kogukond peaks edasi tegelema. Milliseid lahendusi me tulevikus näeme?

Uudne mõiste on kogukonnaturism, mis vajab sisuga täitmist. Võib ju öelda, et milleks meile järjekordne arengudokument – neid ju niigi palju! Vastaksin nii nagu Alice imedemaal küsimusele, millist teed valida: «Aga kuhu sa tahad minna?»

Kutsume huvilisi kaasa mõtlema ja arutlema Järva Arengu Partnerite tegevuspiirkonna strateegia uuenduse üle. Avaseminar algab 18. aprillil kell 17 Järva-Jaani kultuurimajas.

JT Soovitame lugeda

KUULUTUSED

Järva Teataja kuulutused, 14. aprill

SUUR LUGU